

Datum
2016-11-24

Er referens
S2016/05390/FS
Vår referens
KL

Socialdepartementet

Remissvar: Ds 2016:28 Driftsformer för universitets- sjukhus

Vårdföretagarna, som är en arbetsgivar- och branschorganisation för privata vård- och omsorgsgivare, vill härmed avlämna följande remissvar.

Sammanfattning

Vårdföretagarna avstyrker promemorians förslag.

Hälso- och sjukvården utvecklas ständigt. Vårdföretagarna bedömer det som orimligt att med lagstiftning försöka konservera en viss sjukvårdsstruktur i de landsting och regioner som har universitetssjukhus. Vårdens resurser är begränsade och kostnadseffektiviteten bör vara en viktig beslutsfaktor vid val av vem som ska utföra vården, oavsett regi. Förslaget går stick i stäv med den strävan många landsting har att integrera vård och att flytta ut vård i öppnare vårdformer till vårdgivare i offentlig och privat regi.

Förslaget förbiser det faktum att universitetssjukvården numera, utan att kraven på hög vetenskaplig kompetens och förmåga att bedriva utbildning åsidosätts, ska kunna vara lokaliserad till såväl landstingsdriven verksamhet som privat sjukvårdsverksamhet som bedrivs på landstingets uppdrag.

Förslaget

Departementspromemorian föreslår lagstiftning som innebär att landstingen inte får överlämna uppgiften att bedriva hälso- och sjukvård vid ett universitetssjukhus eller vid en hälso- och sjukvårdsenhet som vid något tillfälle efter den 1 juli 2007 har tillhört ett universitetssjukhus. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017.

Sjukvård med medborgarnas och patienternas bästa i fokus

När landsting och regioner som huvudmän organiserar sin hälso- och sjukvård bör de ha sina medborgares och patienters bästa i fokus. De bör eftersträva en hälso- och sjukvård till bästa möjliga kvalitet till lägsta möjliga kostnad. I vilken regi verksamheten bedrivs bör vara underordnat. Departementspromemorians utgångspunkt är den rakt motsatta – att driftsformen är viktigare än innehållet eller effektiviteten. Det menar vi är olyckligt.

En ständigt föränderlig sjukvård

Hälso- och sjukvården är ingen statisk verksamhet, utan i ständig utveckling på alla nivåer såväl medicinskt, medicintekniskt som organisatoriskt. Universitetssjukhusens uppdrag måste följa med i den utvecklingen. Vad som är att beteckna som högspecialiserad vård, eller vård som kräver de resurser och den kompetens som finns på ett universitetssjukhus förändras därför över tid. Vård som förr behövde göras på ett universitetssjukhus kan idag ofta göras på andra sjukhus eller i öppna vårdformer hos andra vårdgivare, i både landstings- och privat regi.

Vårdföretagarna bedömer det därför som orimligt att med lagstiftning försöka konservera en viss sjukvårdsstruktur i de landsting och regioner som har universitetssjukhus. Än konstigare är förslaget att i den sjukvårdsstruktur regioner och landsting har idag försöka urskilja vilken vård som för snart tio år sedan bedrevs vid universitetssjukhus och föra tillbaka vårdverksamhet dit som inte längre kräver universitetssjukhusens kompetens och resurser. Förslaget går stick i stäv med den strävan många landsting har att integrera vård och att flytta ut vård i öppnare vårdformer.

Den högspecialiserade vården

Det är olyckligt att promemorian överhuvudtaget inte ser möjligheterna till privata initiativ inom den högspecialiserade vården. I departementspromemorian saknas det viktiga perspektiv som handlar om landstingens och regionernas behov av kostnadseffektivitet. Vårdens resurser är begränsade och kostnadseffektiviteten bör vara en viktig beslutsfaktor vid val av vem som ska utföra vården, oavsett regi. Ur ett patientperspektiv är det viktigt att så mycket vård av hög kvalitet som möjligt kan levereras med tillgängliga resurser. Inte minst i det perspektivet tecknar landsting och regioner avtal med olika privat drivna verksamheter och kommer med stor sannolikhet att göra det än mer i framtiden.

Privat drivna verksamheter utför idag högspecialiserad vård och har ambitioner att utöka denna verksamhet. Det finns mycket som talar för att privat driven verksamhet, med rätt regelverk, har förmåga att bättre nyttja sin personal och genomföra investeringar så att vården blir mer kostnadseffektiv än offentligt driven vård. Det är viktigt att lagstiftningen inte bromsar en utveckling, där offentligt och privat driven vård kan vara partners i den högspecialiserade vården.

Erfarenheterna är många av att landsting och regioner genom LOU-upphandlade avtal eller genom vårdval lyckas effektivisera olika delar av hälso- och sjukvården. Universitetssjukhusen har också underleverantörsavtal med privat drivna vårdverksamheter. Den typen av samarbeten skulle också stoppas om lagförslaget blev verklighet.

Universitetssjukhus eller universitetssjukvård?

Departementspromemorian diskuterar universitetssjukhusens ledande roll i den svenska hälso- och sjukvården och att dessa sjukhus är viktiga för den kliniska forskningen och utbildningen. Vårdföretagarna delar regeringens syn att hälso- och sjukvården måste vila på vetenskaplig grund och att det för att säkra den vetenskapliga grunden måste finnas ett nära samband mellan hälso- och sjukvården, klinisk forskning och utbildning av läkare. Departementspromemorian förbiser dock det faktum att denna samverkan numera handlar om universitetssjukvård, inte universitetssjukhus.

I ALF-avtalen mellan staten och landstingen/regionerna slås fast att universitetssjukvårdens uppdrag är hälso- och sjukvård, forskning och utbildning. I universitetssjukvården ska utbildning och klinisk forskning, definierad som sjukdomsorienterad forskning, vara integrerade verksamhetsdelar av hälso-och sjukvården.

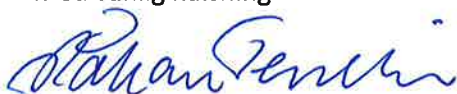
I universitetssjukvården kan finnas verksamhet i såväl offentlig som privat regi. Till exempel framgår det i ALF-avtalet mellan Stockholms läns landsting och Karolinska Institutet att "universitetssjukvården ska, utan att kraven på hög vetenskaplig

kompetens och förmåga att bedriva utbildning åsidosätts, kunna vara lokaliserad till såväl landstingsdriven verksamhet som privat sjukvårdsverksamhet som bedrivs på landstingets uppdrag.”

Istället för att försöka konservera gamla sjukvårdsstrukturer bör regeringen istället överväga hur privata vårdgivare, som numera är en väsentlig del av hälso- och sjukvården, än mer kan integreras i arbetet med forskning och utbildning av vårdens professioner. Vårdföretagarna och våra medlemsföretag inom hälso- och sjukvården bidrar gärna i det arbetet.

Vårdföretagarna avstyrker därmed departementspromemorians förslag.

Med vänlig hälsning

Håkan Tenelius
Näringspolitisk chef
Vårdföretagarna

Karin Liljeblad
Näringspolitisk expert
Vårdföretagarna

